

Državni izpitni center

M 1 5 2 4 2 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

BIOLOGIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 27. avgust 2015

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Naloga	Odgovor
1	A
2	D
3	C
4	C
5	D
6	B
7	A
8	D
9	B
10	B
11	C

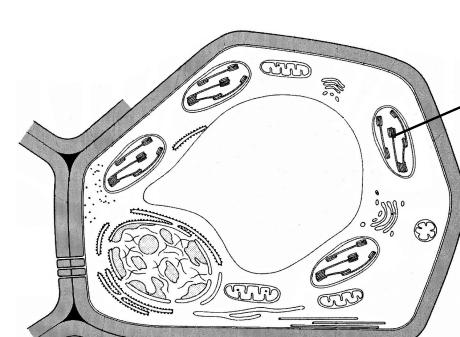
Naloga	Odgovor
12	A
13	D
14	C
15	C
16	B
17	A
18	D
19	C
20	A
21	B
22	D

Naloga	Odgovor
23	D
24	C
25	D
26	C
27	C
28	B
29	C
30	D
31	D
32	B
33	B

Naloga	Odgovor
34	C
35	A
36	D
37	B
38	D
39	D
40	C
41	B
42	B
43	C
44	D

Za vsak pravilen odgovor 1 točka.
Skupno število točk IP 1: 44

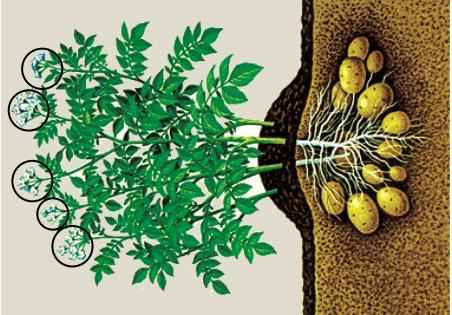
IZPITNA POLA 2**1. Zgradba in delovanje celice**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatak navodila
1.1	1	eden od: ♦ Biček spermijem omogoča premikanje. ♦ Migelatike omogočajo potiskanje prašnih delcev proti žrelju. ♦ Zrnati endoplazemski retikel omogoča sintezo beljakovin/proteišes v limfocitih B.	
1.2	1	♦ Zato, ker se pred delitvijo genetski material/DNA podvoji, 1 ♦ nato se genetski material/DNA enakomerno razdeli/deli med novonastali celici.	
Skupaj	2		
1.3	1	♦ V celicah se izražajo/so aktivni različni geni.	
1.4	1	♦ A: beljakovine/prebavni encimi 1 ♦ B: izločanje prebavnih encimov iz celice	
Skupaj	2		
1.5	1	♦	 <p>Kloroplast</p>
1.6	1	♦ Večje proste vode v okolju, večja je vakuola./Manj je proste vode v okolju, manjša je vakuola.	
1.7	1	♦ Večja ko je vakuola, večji je pritisk ceilčne membrane na ceilčno steno/turgor.	

2. Fermentacija

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatatna navodila
2.1	1	♦ To so amilaze/encimi za razgradnjo škroba.	
2.2	1	♦ Encimi razgradijo škrob v enostavne sladkorje,	
	1	♦ sladkorji predstavljajo vir ogljika in energije za rast rastline.	
Skupaj	2		
2.3	1	♦ Visoka temperatura bi uničila kvasovke.	
2.4	1	♦ alkoholno vrenje	
2.5	1	♦ Pivo ne bi nastalo, ker bi kvasovke opravljale celično dihanje/ne bi nastajal alkohol, ker bi v prisotnosti kisika kvasovke razgradile sladkorje do ogljikovega dioksida in vode.	
2.6	1	♦ Povišanje tlaka povzroči nastajanje ogljikovega dioksida/CO ₂ .	
2.7	1	♦ Kvasovke so se med vremenjem razmnoževale.	
2.8	1	♦ Kajenje ni potrebno zato, ker je v slini encim amilaza, ki škrob razgradi do sladkorjev.	

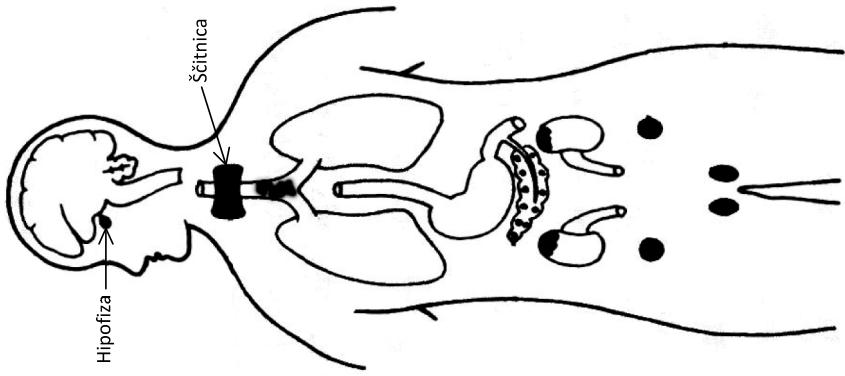
3. Razmnoževanje rastlin

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatatna navodila
3.1	2	♦ Prevladujoča generacija Kromosomsko stanje Mahovi Haploidno/enojno število/n Semenke Diploidno/dvojno število/2n	Pravilno izpolnjena tabela 2 točki, pravilno izpolnjena ena vrstica ali en stolpec 1 točka.
3.2	1	♦ Alge X Mahovi X Semenke	Za oba pravilna odgovora 1 točka.
3.3	1	♦	
3.4	1	♦ Prednost tega razmnoževanja je, da so vsi potomci enaki materinski rastlini/Število potomcev je večje/ razmnoževanje je hitrejše/rastline ohranajo začelene lastnosti.	
3.5	1	♦ Za prehrano uporabljamo plod/seme.	
3.6	1	♦ V za prehrano uporabnem delu pšenice prevladuje škrob.	
3.7	1	♦ Škrob omogoča kalitev/razvoj kalčka.	
3.8	1	♦ Ime molekule Primer uporabe Celuloza Papir/bombažna oblačila/izdelki iz lesa	

4. Koralni grebeni

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatačna navodila
4.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sintetizirajo jih pri fotosintezi. 	
4.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Polipi od zoooksantel dobijo še kisik. 	
4.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ zaščitai oskrba z ogljikovim dioksidom/oskrba z minerali 	
4.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Korale rastejo počasneje, 1 ◆ ker ne dobijo hrane od zoooksantel. 	
Skupaj	2		
4.5	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ K segreganju ozračja največ prispeva ogljikov dioksid/CO_2. 	
4.6	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Vzrok dviga koncentracije je kurjenje/izkorisčanje/uporaba fosilnega goriva. 	
4.7	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Več tega plina absorbira več dolgovalovnega sevanja, ki ga oddaja Zemlja, zato ga tudi več izseva nazaj na Zemljo. 	
4.8	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Alge uporabijo minerale za gradnjo beljakovin in nukleinских kislin/klorofila, ATP, aminokislin, fosfolipidov, ..., ki omogočajo gradnjo njihovih celic/telesa. 	

5. Hormonska regulacija

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatačna navodila
5.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Hormonski sistem ureja rast organizma, razvoj spolnih znakov/razmnoževanje. 	
5.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 	 <p>The diagram illustrates the human endocrine system. It shows a cross-section of the brain with the pituitary gland (Hipoftiza) attached at the base. A line extends from the pituitary gland to the thyroid gland (Ščitnica), which is located in the neck, just below the larynx. Other glands like the adrenal glands are also indicated.</p>
5.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Celice, v katerih hormoni sprožijo odziv, imajo receptorje na membrani beljakovine, na katere se hormon veže. 	
5.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Celično dihanje/podvajanje DNA/sinteza beljakovin ... 	
5.5	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V ščitnici se v hormone vgrajuje jod. 	
5.6	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Hipoftiza izloča hormon, ki vpliva na količino hormonov, ki jih izloča ščitnica. 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila																
5.7	2	<p>♦ Koncentracija TSH (mE/L)</p> <table border="1"> <caption>Data for Graph 5.7</caption> <thead> <tr> <th>Čas (v tedenih)</th> <th>Konzentracija TSH (mE/L)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td> <td>3.5</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>1.5</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>1.5</td> </tr> </tbody> </table> <p>♦ Koncentracija FT4 (pmol/L)</p> <table border="1"> <caption>Data for Graph 5.7</caption> <thead> <tr> <th>Čas (v tedenih)</th> <th>Konzentracija FT4 (pmol/L)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	Čas (v tedenih)	Konzentracija TSH (mE/L)	0	3.5	1	1.5	2	1.5	Čas (v tedenih)	Konzentracija FT4 (pmol/L)	0	10	1	10	2	10	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Pravilno vrisani vsi stolpiči za posamezen hormon. ♦ Primerno izbran razpon enot na obeh oseh y. ♦ Pravilne označke vseh stolpičev ali legenda. ♦ Pravilno označena os x. <p>Tri izpolnjena merila za posamezen hormon 1 točka, vsa izpolnjena merila 2 točki.</p>
Čas (v tedenih)	Konzentracija TSH (mE/L)																		
0	3.5																		
1	1.5																		
2	1.5																		
Čas (v tedenih)	Konzentracija FT4 (pmol/L)																		
0	10																		
1	10																		
2	10																		
5.8	1	<p>♦ Sintezo beljakovin omogočajo jedro in GER/ribosomi, mitohondriji.</p>																	

6. Fenilketonurija

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatačna navodila
6.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Organizem potrebuje fenilalanin za gradnjo beljakovin/proteinov/encimov ... 	
6.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Alel za fenilketonurijo se deduje recessivno. 	
6.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ To so osebe s številko 1, 2, 8, 9. 	Za pravilno označene številke vseh oseb 1 točka. Drugo točko dobi kandidat, ki ne označi drugih številk.
6.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ aa 	
6.5	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 75 %/$\frac{3}{4}$ 	
6.6	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Otrok matere s fenilketonurijo se bo lahko normalno prehranjeval, če ne bo imel fenilketonurije/če bo heterozigot za to dedno bolezen. 	
6.7	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Skupna značilnost živil, ki jih lahko uživajo, je, da vsebujejo zelo malo ali nič beljakovin/malo aminokisline fenilalanin. 	
6.8	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pogostnost alela za fenilketonurijo se povečuje, saj imajo vsi otroci oseb s to boleznijo tudi alele za fenilketonurijo. 	

7. Nosečnost

Naloge	Točke	Rešitev	Dodatačna navodila
7.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Hormon pride v urin s filtracijo krvi v nefronu/Malpighijevem telescu. 	
7.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Proizvajajo jih plazmatke/limfociti (B). 	
7.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Njihova naloga je vezava na tujke (antigene) in preprečitev njihovega delovanja. 	
7.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zato, ker se šele takrat oplojeno jajče ugnezdi v steno maternice in začne izločati hCG. 	
7.5	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rumeno telesce proizvaja progesteron, ki omogoča vzdrževanje nosečnosti. 	
7.6	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pretirano uživanje tekočine povzroči razredčitev urina, 	
	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ zaradi nizke koncentracije hormona se na protitelesa vže premajhno število molekul hormona, da bi povzročilo barvno spremembu. 	
Skupaj	2		
7.7	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 	Obkrožena navpična črta v testnem okencu.
7.8	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dodatek hCG sproži ovulacijo/nastanek rumenega telesca/povzroči izločanje progesterona. 	

Skupno število točk IP 2: 36